

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 32

7. srpna 2022

Cena: 10 Kč

Příležitost k obdarování

Jako v předchozím, tak i v letošním červnu jsem navštívila několik akcí festivalu Open House. V roce 2015 se každoročního pořádání tohoto festivalu ujala stejnojmenná pražská nezisková organizace. Praha se tak stala součástí sítě evropských měst, která tyto festivaly pravidelně uskutecňují a umožňují svým obyvatelům nevšední návštěvu unikátních architektonických objektů.

A nejen to: Komentované prohlídky nabízené festivalem v Praze zahrnují též projekt zpřístupňující nejzajímavější budovy hlavního města také návštěvníkům s těžkým tělesným nebo zrakovým handicapem. Jsem velmi vděčná nejen pořadatelům, ale především vyškoleným průvodcům za to, že zprostředkovali zrakově znevýhodněným návštěvníkům zajímavé informace o vybraných objektech a zároveň jim umožnili obeznámit se třeba hmatem nebo srozumitelným popisem s důležitými prvky stavby i jejím vybavením.

Pořadatelé mají k dispozici trojrozměrné modely budov, které lze do- tekem prozkoumat, reliéfní plánky a mapky doplněné popisky v Braillově písmu. Obdiv si zaslouží trpě- livost a empatie provádějících stu- dentů odborných škol. Nejenže pro- kazují potřebné znalosti, ale proje- vují nebývalé porozumění pro spe- cifické potřeby lidí s handicapem.

Jako osobní dárek jsem přijala prohlídku Husova sboru Církve česko- slovenské husitské na pražských Vinohradech. Budova, kterou navrhl v konstruktivistickém stylu architekt Pavel Janák, se počala stavět v roce 1930 a byla dokončena v roce 1935. Návrh byl inspirován studii evangelických kostelů německého archi- tekta Otto Bartninga.

Budova je koncipována ze tří částí – modlitebny, obytného domu a domi- nantní neopláštěvané věže, jejíž vrchol korunuje husitský kalich. Součástí sboru bývalo i divadlo, kte- ré později architekt Jiří Jakub přemě-

nil na pozoruhodné kolumbárium. Kolumbárium i modlitebna kostela v sobě skrývají jedinečné umělecké objekty. Probudily ve mně vzpo- mínky na chvíle trávené kdysi na tomto místě s rodiči v období 50. a 60. let minulého století. Už tehdy, jako malá holka, jsem citlivě vní- mala netradiční ztvárnění postavy Ježíše Krista a reliéfy biblických proroků v originálně pojatém pro- storu modlitebny. Úžas i strach ve mně probouzel apokalyptický obraz v kolumbáriu, vyjadřující varování, zoufalství i naději. Byl zde odhalen v září 1938.

Uplynula řada let, můj život nebyl nikdy jednotvárný ani nudný. Nežila jsem vždy jako dobrá křesťanka, ale po mnoha peripetiích jsem se ke Kristu vrátila.

Díky festivalu Open House i ochotě CČSH otevřít veřejnosti Husův sbor na Vinohradech jsem se letos, ač skoro nevidomá, vrátila ke vzpomínkám na svou dětskou víru i k někdejší nabídce Milosti, kterou jsem tak dlouho přehlížela. Návště- vou tohoto nádherného místa jsem

Foto: Václav Kovalčík

přijala nevidaný dárek. Opět jsem si potvrdila, že nejdůležitější a nej- krásnější dárky bývají často nená- padné a možná zázračné. Závěrem bych chtěla čtenářům doporučit návštěvu vinohradského Husova sboru. Jak známo, má vel- mi dramatickou historii, hrál svou jedinečnou roli během 2. světové

války a především ve dnech Praž- ského povstání 1945.

Kromě zmíněných událostí se za- sloužil o základy víry mnohých, o povzbuzování rodin i jednotlivých věřících v době normalizace, stejně jako o duchovní a praktickou službu potřebným členům sboru. Chvála Tobě, Bože!
Delicie Nerková

Kalendář Blahoslav 2023

žánrů. Z lásky jsme byli stvořeni, milovat máme Boha a svého bližního. A proto se jedna ze základních hodnot, již je láska, stala ústředním tématem kalendáře Blahoslav 2023. V každém z měsíců se objevuje teologická stat', svědectví, povídka nebo báseň k této veličině směřující. Jako vždy však nechybí ani svědectví teologů i laiků o životě naší církve a společnosti, a to formou vzpomínek, vyprávění a povídek vážných, romantických i humorně laděných. Naději a lásku nám daruje poezie básníků a básníků z naší církve i z řad členů a sympatizantů Dialogu na cestě. Každý z měsíců uvozuji ukázkou z hluboce křesťanských básní českých klasiků, jako jsou J. Dokulil, F. Halas, J. Kameník, O. Březina, V. Vokolek, J. Orten, V. Renč, B. Reynek a další, které se vztahují k biblickým perikopám. Věříme, že při čtení kalendáře Blahoslav 2023 získáte mnohé originální podněty k zamyšlení nad smyslem víry, nad cestou naší církve a uvědomíte si, jak důležité jsou souznělost, sdílení, obětavost. Doufáme, že se potěšíte a povzbudíte při listování těmito stránkami, na nichž se autoři upřímně podělili o své životní situace, výhry i prohry, o dozrávání i moudrost na duchovní cestě...

Na stránkách kalendáře Blahoslav se opět potkáte s řadou zajímavých textů rozmanitých

Olga Nytrová a Václav Strachota

U památníku selského stavu ve Lnářích

Dne 16. července proběhlo slavnostní ekumenické požehnání památníku selského stavu v jihočeských Lnářích. O památník, tvořený třemi menhiry, se zasloužil bratr Josef Honz, aktivní příslušník naší církve.

Prostřední menhir je opatřen pamětní deskou s nápisem: „Pamatce všech čínorodých a skromných žen a mužů z vesnic a městeček bývalého lnářského panství, kteří po staletí, v křesťanské víře, lásce a pokoře, žili a úspěšně hospodařili na svěřené půdě.“
Lukáš Bujna

Jaké je být varhaníkem

1. Kdo vás přivedl k varhanám? 2. Jaké je to být v pozici „služebného“ varhaníka v církvi? 3. Co vás na této práci těší, co vám naopak bere chuť? 4. Máte nějaký inspirativní námět?

S těmito otázkami jsme se v minulých číslech našeho časopisu obrátili na ty, kdo hrou na varhany doprovázejí bohoslužby ve sborech naší Církve československé husitské. Tentokrát přinášíme upřímné, byť stručné odpovědi dalších varhaníků, Zuzany Kocarové, Václava Kovalčíka a Marie Štohanzlové.

1. Marie Heřmanová mě naučila liturgii. Na kostelní varhany jsem hrála jen párkrát v životě, jinak v kostele jen na elektronické klávesy. Základem mi byla hra na piano.
2. Je to povznášející pocit, být součástí bohoslužby v tomto smyslu.
3. -||-
4. Více klasických varhan. :D
Zuzana Kocarová, T. Sviný

harmonie, kombinace. Jednou měsíčně mám možnost hrát na velké píšťalové varhany, což mě obzvlášť inspiruje. Díky tomu dostávám nápady na vlastní tvorbu. Jen mě mrzí malý zájem obyvatel města o hudbu, kterou tak rád hraji.
4. Přál bych si, aby církev žila a vzkvétala. Lidé se dnes zajímají především o lákavé atrakce. Kéž bychom uměli připravit i v církvi taková nevšední setkání – třeba prostřednictvím chrámové hudby, která by veřejnost hlouběji zaujala a přivedla i na bohoslužby.
Václav Kovalčík, Zlín

1. Po varhanách jsem zatoužil sám, když jsem jako chlapec hrál na klavír. Lákalo mě dělat a hrát něco velkolepého, jako kapitán Nemo ve své ponorce.
2. Přiznám se, že mě někdy skličuje malá účast na bohoslužbách. Rád bych svou hrou potěšoval a povznášel k Bohu co nejvíce lidí, přestože nejsem virtuóz. Obzvlášť těžce na mne a na naši náboženskou obec dolehlo období pandemie covidu.
3. Těší mě objevovat nové melodie,

1. Hrát jsem vždycky chtěla, tak jsem se to naučila.
2. Neprožívám to jako službu ale jako radost.
3. Je to radost, dělám to ráda.
4. Kvalitní nástroje.
Marie Štohanzlová (ŘKC).

Zjevný

Tvář myslí zrcadlo, vydá hned, co tam padlo - pravil zamyšleně pán v parku, hledící v tichém soustředění zaujatě do mé tváře. Překvapeně jsem polknul naprázdno a s pocitem nahého člověka si opřel o nos noviny, ale ten podivín mi Český zápas odsunul z tváře a dodal - Nesnažte se skrýt přede mnou své rysy, průzkum obličejů má ryze vědecký účel a usnadní vám poznat především sám sebe.

Tak nejprve hlava - zahájil rezolutně své pátrání, aniž by ho zajímalo, jestli s tím čtením souhlasím. - Kulatou mají tajnůstkáři, podlouhlou vychytralí pokrytci, hranatou důvěřiví a neprozřetelní tvorové. Hm, hm, hm, tedy, vidím, co vidím - prohlásil nakonec s vážnou tváří.

Tupý nos prozrazuje opatrníky, na špičce maličko ochlupený mají lidé ješitní, špičatý nos prozradí hašteřivce. Velké nosní dírký prozrazují člověka temperamentního s hříšnými sklony. No, nečilte se hned, velký nos velkého ducha značí a pršák přece patří přítroublým chudinkám, a to vy, jak se zdá, nejste.

Malá ústa signalizují jemnost, dobráckost a mírnost, velká spíš temperament a velkohubost, široká furiantství, vtipnost a pozor na alkoholismus. Naštěstí nemáte ústa úzká, která značí nevěrnost, faleš, rafinovanost a ve stáří by vám hrozila schizofrenie. Oko do srdce okno, nápadně velké oči mají pijani, jedlíci a rozkošníci, dlouhé a úzké inteligenti a falešníci, zato kulaté oči do světa otevírají lidé typu dobrý voják Švejk, vy jistě máte modrou knížku a jste nevoják, vidíte?

Vyceňte zuby! - přikázal a já se poslušně zazubil - Drobné ukazují světu mírnost a ohleduplné dobráky, veselé naturity. Velkými tesáky jsou vyzbrojeni energičtí a sebevědomí lidé. Ale vy podle dolních zoubků netrpíte příliš sebevědomím, že? Z uší vám už čist nebudu, protože odstávající mají nestoudníci, malé a kulaté prozradí nevelký rozum, velikánské hrubiáni a těžko chápající žvanilové, zato dlouhé a úzké nosí mudrci, naštěstí se nechystáte použít uši jako křídla k létání, ale radím vám, polepšete se - a s těmi slovy odešel.

Pak si zkuste chvíli odpočinout v parku mírumilovně stojící, přátelé a průzkumníci povahy člověčí, prý zjevně psané na líci.

Čárkový

Už zase? - zaznělo sborem v lavicích, když nám učitel češtiny oznámil, že budeme psát diktát. - Ale nezoufejte, já vaše umělecké výtvořky o přestávce opravím a vy se už v příští hodině dozvíte, jak jste dopadli. Takže neztrácejte čas dalšími proslovky, otevřete sešity, poslouchejte pozorně a pište, pokud možno bez chyb, na pozdější reklamace nebude brán zřetel. A pamatujte, že čeština poctivá bez prospěchu nebývá.

A skutečně nám učitel už na počátku další hodiny rozdával opravené sešity. - Trojku za to, že chybí pár pitomejch čárek? - divil jsem se, zklamán výsledkem. - Nevědomost je matkou domýšlivé zpupnosti - učili své žáky už staří latiníci, hochu - pravil od katedry náš češtinář a zarecitoval: Každá čárka má své místo, odkud odvážně pisatele chrání, neboť zastávají řádný úřad a čestné povolání. Dávejte pozor, jaký rozdíl přinese ve větě obyčejná čárka! - a začal psát křídou na tabuli.

Tvoje stará pila leží ve sklepě.

ale

Tvoje stará pila, leží ve sklepě.

nebo Zastřelit, nelze udělit milost.

ovšem

Zastřelit nelze, udělit milost.

Tady sami vidíte, že obyčejná čárka může běžnou chvíli změnit v zapeklitou situaci. Takový argument jsem uznal musel, přátelé a znalci mateřského jazyka, kterým dodnes obyčejná čárka smysl věty často odmyká.

Jan Schwarz, NO Bratislava

Z kazatelského plánu

9. neděle po svatém Duchu

Čekej, Izraeli, na Hospodina nyní i navěky.

(Žalm 131,3)

První čtení: Genesis 15,1-6

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

2. Abychom širokou cestu hříchu opustili a na úzkou cestu života v Kristu vstoupili, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom okolnímu světu v nouzi a mravní bídě duchovně i hmotně pomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, v každé době si povoláváš služebníky dobré a věrné. Dej, abychom ti oddaně sloužili a viděli, že se na nás skutečnější tvá zaslíbení! Osvi' nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Židům 11,1-3.8-16

Evangelium: Lukáš 12,32-40 (41-48)

Verše k obětování: Žalm 88,2-3a

Verš k požehnání: Lukáš 12,40

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, sešli své církvi jednotu a mír, aby skrze tvé slovo a svátosti proudily do církve dary tvého životodárného Ducha! Prosíme o te jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 29, 32, 146, 153, 183, 186

Delicie Nerková

Ve tvé krajině

Ve tvé krajině kráčím po jezeře
a vodu do dlaní nabírám

Chutná jako Ty

Ryby vyskakují nad hladinu
a stejně jako andělé a ptáci
radostným zpěvem Tě oslavují

Naslouchám varhanním rejstříkům akordům
hlubokých lesů bez lovců a jejich rohů

Tvou krajinu neohroží mračno
nespálí padající hvězdy
ani vítr ani suchopár jí neuškodí

Na konci nesmyslné cesty
která se konečně stala cílem
ve stínu Tvých křídel spočívám

Recyklace

Starý i čerstvý odpad
Hnijící ovoce marné snahy
Včerejšky a zítřky
Teď nebo záhy
Mé dobré ego a jeho rozklad

Rozlišit vůni a rozlišit smrad
Strmé vzlety i prudké pády
Tady nebo tam
Kudy čelem kudy zády
S kým modlit se s kým spát

Prašivinu a vzácny poklad
Nezbytné skutky a zbytečné krámy
Zmatky a řády

Laciné holky drahé dámy
Koho nemilovat o koho stát

S tříděním odpadu
nevím si rady
pod křížem vidím
popravčí káru stát
mohu jen věřit a mohu se kát

Bezdná kára
s nákladem k recyklaci
pod prázdným křížem
čeká

Drž mě za ruku

Drž mě za ruku
když jsem šťastná
Drž mě za ruku
když spím
Drž mě za ruku
když šílím
Drž mě za ruku
když padám

Drž mě za ruku
když vzlétám
Drž mě za ruku
když se bojím
Drž mě za ruku
když se neznám
Drž mě za ruku
když pracuju
Drž mě za ruku
když lenoším

Drž mě za ruku
ale ne teď!

Chci tě obejmout a pak
rozvázat šňůrky na tvých sandálech

Nad Písmem

Čekej, Izraeli, na Hospodina nyní i navěky L 12,32-48

Čekej, Izraeli, na Hospodina nyní i navěky. (Žalm 131,3) Lukáš 12,32-48

Evangelista Lukáš napsal svoje evangelium pro křesťany tzv. druhé generace. To jsou křesťané, kteří již osobně Pána Ježíše neznali. Jsou to lidé, kteří třeba nikdy nebyli v Palestíně. Zažili však první velké pronásledování za císaře Nerona. Byli svědky zničení Chrámu, kdy římská armáda zničila Jeruzalémský chrám a blížilo se další pronásledování. Lidé byli na pochybách, byli unaveni a říkali si: „Má cenu se k tomuto učení hlásit? Je s tím spojeno tolik problémů, těžkostí... Nikdo nás nemá rád a Ježíš nepřichází!“

Evangelista Lukáš zdůrazňuje, že v tom očekávání nejsou osamoceni, nejsou sami. Záleží však na jejich postoji, na jejich věrnosti.

Pán Ježíš v našem podobenství mluví o člověku, který se vrací ze svatby – což je On sám. Přirovnává své veřejné působení ke svatební hostině. Svatební hostina končí

a i Ježíšovo veřejné působení se chýlí ke konci, proto se apoštolům zmiňuje o tom, že bude trpět, že odejde, že umře.

Učedníci samozřejmě dostávají strach: „Co s námi bude, až ty tu nebudeš? Kdo se o nás postará?“

Dovedeme si představit tu úzkost učedníků. I my dnes – pravda, nejsme pronásledováni – se bojíme. S obavami hledíme do budoucnosti: Budu mít dostatek financí pro život? Budu mít v zimě čím topit, svítit? Valí se na nás dnes spousta informací, ale především se šíří katastrofické scénáře. Psychologové tvrdí, že všechny ty poplašné zprávy, katastrofické scénáře, se automaticky ukládají v podvědomí a zbytečně nás zatěžují a dokonce děsí. A my se bojíme. Kdo se o nás postará?

Ježíš učedníky ujišťuje – svatbou manželský život začíná, je jiný než před svatbou, je to společný život, který jde do větší hloubky, do větší intenzity, i když manželé nejsou stále (24 hodin) spolu, vztah se prohlubuje.

A Ježíš učedníky ujišťuje, že stejně to bude mezi námi. „Já budu s vámi.“ A to je ujištění i pro nás. Je to povzbuzení a posílení naší naděje. Nejsme na to sami! To si připomínejme každý den. Křesťanská naděje žije z toho, co přichází od Boha.

Ježíš také říká: „Buďte připraveni, protože nevíte, v kterou hodinu Syn člověka přijde.“

Blaženost bdělých, věrných a připravených služebníků je znázorněna tím, že pán pro ně po příchodu pořádá večeři, při které je sám hostitelem i služebníkem. Posadí je ke stolu a bude je obsluhovat. Záleží tedy na trpělivosti, připravenosti, neboť nikdo nevíme, kdy Pán přijde. Mnohý si myslí, že to setkání bude v okamžiku smrti, ale to je omyl. I v kterýkoliv všední den, pokud budeme vnímaví, můžeme zažít jeho přítomnost. Záleží jen na nás, zda si plně uvědomíme, že i ten všední den neprožíváme sami, ale že On je s námi. Každý náš den je vlastně dar a měl by být něčím krásným a originálním.

Olga Libalová

Pane, děkuji ti za každý den, který smím prožít. Za tvé vedení.
Jsi ten, na kterého spoléhám.

Každý den se setkávám s lidskou lhostejností. Dej, abych měla vždy naději a pomoc pro všechny potřebné, strádající i hledající.

Ať každý ve své životní situaci zaslechne tvé zavolání a pocítí tvou sílu, která proměňuje a zachraňuje.

Neuvědomělý Bůh

Psychiatr Viktor Frankl píše v knize Utrpení z ne-smyslného života, že se na něho obrátil jeden starší praktický lékař s tím, že mu před rokem zemřela manželka, kterou miloval nadevše, a právě přes tuto ztrátu se nemohl přenést. Frankl se těžce deprimovaného pacienta zeptal, zdali uvažoval o tom, co by se stalo, kdyby sám zemřel dřív než jeho žena. „Ani to nechci domyslet,“ odpověděl, „má žena by si asi zoufala.“ Nato ho Frankl upozornil: „Vidíte, toho zůstala vaše žena ušetřena, ovšem za cenu, že musíte truchlit vy.“

V tom okamžiku dostalo jeho utrpení zcela určitý smysl, a to smysl oběti. Na osudu nemohl změnit ani to nejmenší; ale jeho postoj k životu se změnil! Osud si od něho vyžádal, aby se odvrátil od možnosti naplnit smysl láskou; zůstala mu však možnost postavit se i tomuto osudu a přijmout realisticky svou situaci, která dostala svůj hluboký smysl.

Ve své neznámější knize A přesto říci životu ano uvádí: „Pokud konkrétní osud uloží člověku nějaké utrpení, pak bude tento člověk muset v tomto utrpení vidět úkol, svůj specifický úkol. Bude muset tvářit v tvář tomuto utrpení proniknout k vědomí, že v celém kosmu je to právě jen a jen on, kdo tu stojí se svým trýznivým osudem. Nikdo mu jej nemůže odejmout, nikdo jej nemůže místo něj protřpět.“

Frankl, který sám prožil utrpení vězně v koncentračním táboře, hovořil ve své ordinaci s mnoha lidmi, kteří trpěli pocitem nesmyslnosti vlastní existence. Došel k závěru, že dnešní člověk netrpí ani tak pocitem, že má menší cenu než druhý, jako spíše pocitem, že jeho život nemá žádný smysl. Neboť žijeme v době, kdy se neustále zvětšuje množství volného času. Existuje však nejen volný čas od něčeho, ale také volný čas k něčemu. Člověk trpící frustrací, tedy nedostatkem smyslu, nezná ale nic, čím by jej vyplnil. Proto existuje jen jediný způsob, jak unést celou tíhu života: vždycky mít nějaký úkol, který mám plnit. V přírodě kolem nás existuje tzv. strach z prázdnoty; něco podobného se vyskytuje i v duševní oblasti nás lidí. Frankl považuje zrychlené tempo dnešního života za jeden, třeba marný pokus vyplnit nějak tuto vnitřní prázdnotu. Neboť čím méně člověk zná svůj životní cíl, tím více zrychluje své životní tempo.

Frankl uvádí, že každý člověk by se měl vychovávat k odpovědnosti za svůj život. Tento smysl života, nebo

jinak řečeno vůli ke smyslu, ale musí najít každý sám. Dokonce i utrpení a smrt mají smysl, neboť je to výzva člověku, aby tvářil v tvář tíze života či jeho konci dokázal dojít k seberealizaci. Tak by bylo možno ve stručnosti shrnout hlavní myšlenky jeho teorie, kterou nazval logoterapií. Zformuloval je už před válkou, ale zážitky koncentračního tábora mu pomohly ověřit jejich platnost. Ale sledujme jeho myšlenky dál. Ve své disertační práci, která má název Neuvědomělý Bůh, píše o nevědomé religiozitě. Na základě svých výzkumů uvádí, že ve svědomí každého jedince je něco, co ukazuje nad člověka a co nazývá tušením transcendence, tedy nadpřirozena. Skrze svědomí lidské osoby se projevuje mimolidská síla, tedy sám Bůh. Svědomí by nemělo vůbec žádnou sílu, pokud by za ním nestálo slovo transcendence. Tzv. nevědomé vědění o Bohu znamená, že člověk ví svou intuicí, že nad ním stojí ona nejvyšší bytost, pro kterou různá náboženství mají různé názvy. Pro Frankla je Bůh partnerem našich nejnuitnějších myšlenek, ať v něho věříme, nebo ne. Poznamenejme ještě, že za svou knihu o neuvědomělém Bohu získal doktorát filosofie v oboru psychologie. Pro nás je zajímavé, že jeho otec pocházel z jižní Moravy a matka z Prahy. Albert Einstein kdysi řekl, že člověk, který našel odpověď na otázku po smyslu života, je člověkem náboženským. A jeden z nejznámějších filosofů 20. století Ludwig Wittgenstein si do svého deníku poznamenal: „Věřit v Boha znamená, že život má smysl.“

V Novém zákoně čteme, že apoštol Pavel při pobytu v Athénách rozmlouval v synagoze i na náměstí s mnoha lidmi, aby jim přiblížil působení Ježíše Krista a jeho zmrtvýchvstání. Na místě vzdáleném od městského ruchu, na areopágu, Athénany pochválil za jejich zbožnost. Když prohlížel jejich posvátná místa, našel oltář s nápisem Neznámému bohu. „Co vy tedy neznáte a přece to cítíte, to já vám zvěstuji,“ řekl. A pověděl jim o jediném a skutečném Bohu, od něhož má všechno svůj původ. Je to stvořitel nebe a země a ne snad nějaký místní bůh. Je nekonečný, a proto se nedá směřovat do prostoru jednoho chrámu. Od lidí nic nepotřebuje, vždyť on sám se o všechno lidem stará svou prozřetelností. A právě v něm žijeme, pohybujeme se a jsme. A on k nám mluví mj. i v hlasu našeho svědomí.

Miloslav Fiala

Vděční vzpomínáme na bratra Jiřího Krále

V sobotu 6. srpna 2022 vzpomínáme nedožitých 87. narozenin bratra Jiřího Krále, emeritního předsedy rady starších náboženské obce v Liberci a výrazné osobnosti naší církve spojené s životem sborů libereckého vikariátu.

Jirka byl rodák a patriot z města pod Ještědem, pevně srostlý s tímto milovaným krajem, a byl proto také kvalifikovaný pamětník událostí a dějů, které tudy prošly.

Vzpomínal a vyprávěl o svém předválečném útěku z Liberce, o tatínkovi, který právě sloužil u Stráže obrany státu, když se nad naší republikou začala stahovat mračna. O tom, jak jako tříletý prchal s maminkou a příručím zavazadlem z domu, v jehož spodním patře pokřikovali Henleinovci. O tom, že jako rodina našli azyl v Hradci Králové, kde přečkali válečná léta, kde chodil do školy na Pražském předměstí a kde také dostal od rodičů k Vánocům první loutkové divadlo – pozvání do světa fantazie, a s tím možná i k prvním krůčkům vnímat svět a život poeticky s jejich krásou a barvami.

Různých pozvání, která neodmítl, bylo v Jirkově životě podstatně víc. Samostatnou a zvláštní kapitolou byla hudba a housle. Jako bývalý liberecký farář Jirku pamatují v několika vánočních a velikonočních sezónách na faře, ve vánočním orchestru Rolfa Bartosche v Hrádku nad Nisou při tradiční Rybovce, a také jeho hraní v houslovém tělese Honzy Hudouska, se kterým jezdil rozdávat radost do našich sborů v blízkém okolí. Jirka si stěžoval, že s tou houslovou technikou už to není úplně ono, ale s futrálem a nástrojem se dával stále znovu do boje. Hudba je totiž tím, co spojuje lidské duše napříč všemi ostatními kategoriemi. Proto měl hezké vztahy se spoustou lidí, s nimiž jej pojily záliby, koníčky, společně strávené etapy života, stejná víra a společenství církve.

Další hříbna, kterou Jirka nenechal promarnit, souvisí s jeho službou laického kazatele, kterou obětavě vykonával všude, kde to bylo potřeba, od Jablonce nad Nisou až po Českou Lípu, a to v dobách, kdy veřejné přihlášení se k církvi znamenalo potíže a komplikace v pracovním životě. Jirka se nebál jít úzkou cestou následování a tím podával svému okolí svědectví o tom, že jeho našeho Pána netlačí a břemeno netíží. Dokázal mít svůj autentický a uvěřitelný životní styl, smysl pro laskavý humor a uměl se v rámci svého následování radovat a být spokojený a vděčný.

Navzdory věku a nemocem z něj vyzařovala mladá a svěží duše s živým zájmem o dění okolo něj. A stejný byl také Jirkův vztah se ženou Drahuškou, ke kterému patřily věrnost, úcta a respekt, péče, roztomilé jiskření i láskyplné popichování.

Požehnaný a naplněný životní příběh našeho bratra Jiřího Krále dospěl k závěru své pozemské části v úterý velikonočního oktávu 19. dubna 2022 a je pro nás sérií znamení, která ukazují k budoucnosti. V náboženských obcích Liberecka zanechal Jirka svou nesmazatelnou stopu, v srdcích bratří a sester pak vděčnost za společně strávené chvíle a také naději na nové setkání.

David Tomčík

Vztah ke světu a duchovní zkušenost Jana Amose Komenského

Z hlediska dalšího životního putování bylo období studií a kazatelské a učitelské působení Jana Amose Komenského na Moravě téměř idyllické. Pro Komenského však nastalo období těžkých zkoušek. Do jeho života bolestně zasáhly události třicetileté války – zdrcující porážka stavů v bitvě na Bílé hoře v roce 1620 a následně politické a náboženské změny, kdy bylo v Českých zemích pod vládou Habsburků povoleno pouze římskokatolické vyznání. Šlechtici a měšťané, kteří se hlásili k utrakvismu, luterství a Jednotě bratrské, se museli buď svého vyznání vzdát a přestoupit ke katolictví, nebo odcházeli do exilu. Byla to doba pustošení země, nepokojů, pronásledování i šířících se nakažlivých nemocí, kterým podlehli i Komenského nejbližší. Z té doby pocházejí tzv. útěsné spisy, kterými Komenský reagoval na tíživou a kritickou situaci a snažil se jimi sebe i druhé povzbudit a posílit. V těchto spisech se vyskytuje motiv „útěku ze světa“. S tímto motivem „oddělení se od světa a vzdálení se mu“ se setkáváme v mnišské spiritualitě, středověké asketické mystice, ale nacházíme jej i v české reformaci u Jana Husa nebo také v Jednotě bratrské v jejím počátečním

období, kdy se Bratři uchýlovali na opuštěné místo v Kunvaldu a oddělovali se od tehdejší společnosti a její kultury a života. Pohled na svět jako na bezvýchodný labyrint se u Komenského vyskytuje v jeho stejnojmenném spise. Slovo „svět“ již pro Komenského nepředstavuje velkolepý celek, harmonii, ale ukazuje naopak strašnou šklebivou tvář. Takto vyličil svět protestantský teolog, filosof a básník Valentin Andreae, který Komenského ovlivnil při tvorbě spisu „Labyrint světa a ráj srdce“, zvláště spisem „Bloudění cizince ve vlasti“. Všecko je ve světě jiné, než jak se podává a zdá. U Andreae a Komenského je svět něčím záporným, neschopným pravdy. Proto je též cesta poutníka světem bludnou poutí labyrintem bez řádu a cíle. V Komenského Labyrintu se vyskytuje motiv útěku ze světa: „Já ani se na to dívati, ani bolesti srdce déle snášeti nemoža, prehl jsem: na poušť někam, anebo raději, kdy možné bylo, z světa ven utéci chtěje“. Podobný motiv negace světa je i ve spise „Výhost světů“, který Komenský napsal později, zřejmě v letech 1632-1633, když prožíval velké zklamání a duševní depresi po neúspěchu švédsko-saské koalice. Svět v tomto spise není viděn jako dobré stvoření,

které vzešlo z rukou Stvořitele, ale podle novozákonního janovského písemnictví jako „svět, který je zlém leží“ (Bible kralická 1 J 5,19).

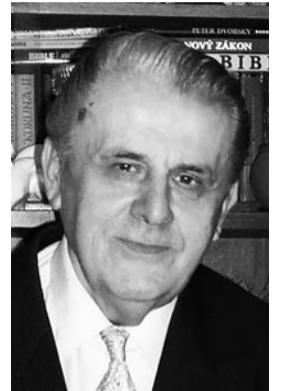
Z pohledu psychologa trpěl Komenský depresemi. Ze stavů dosti těžké deprese se vymanil v roce 1623 a 1624, kdy zvolil jako určitý terapeutický prostředek zvýšenou a vystupňovanou duševní aktivitu, k níž byl ovšem také psychicky disponován. Duševní krize byla pro něho impulsem k literární tvorbě. U Komenského se nejednalo jen o duševní stav, ale o hlubokou duchovní zkušenost.

Komenský zpětně v dopise Petru Montanovi z Amsterdamu z roku 1661 podává své osobní svědectví o zkouškách a krizích, které prožíval v roce 1623. Toto svědectví nám umožňuje nahlédnout do hloubky nitra a zvláště silných zápasů Komenského, kdy prožíval bezvýchodnost situace, ale současně zažil i mimořádnou duchovní zkušenost. „Když vzrůstalo temno pohrom (roku 1623), a jak se zdálo, nezbyvala žádná naděje na lidskou pomoc nebo radu, jsa zmitán nepospatelnými úzkostmi a pokušeními, uprostřed noci (kterou jsem již po několika předešlých trávil bez spánku) byl jsem zachvácen neobyčejnou horečkou, volal k Bohu,

vyskočil s lože, chopil se bible a modlil, aby nestačí-li útěcha lidská, neopouštěl mne svým nitrem Bůh. Zprvu jsem připadl na Izaiáše, a když jsem se do něho s nářkem začel, začal jsem pociťovati, jak se četbou můj smutek rozplývá.“ Zde mluví Komenský o „noci“. Není to jen časový údaj, ale můžeme to chápat i tak, že se jedná svým způsobem o „temnou noc“, zážitek, s nímž se setkáváme u mystiků. „Temná noc“ je chápána jako poslední, bolestný rozchod s životem iluzí – odtržení já od světa dění, v němž jsou zakouřeny všechny jeho přirozené náklonnosti a touhy. A tím druhým důležitým rozpoznáním je, že Komenský byl osloven skrze Písmo svaté: „chopil se Bible“. Skrze Písmo svaté byl živým Božím hlasem osloven Augustin, Hus, Luther i další náboženské postavy dějin. Konkrétně Komenský četl ze Starého zákona verše z knihy proroka Izaiáše. „Zprvu jsem připadl na Izaiáše, a když jsem se do něho s nářkem začel, začal jsem pociťovati, jak se četbou můj smutek rozplývá.“ Ve

spise „Truchlivý“ se vyskytují citace těchto míst z proroka Izaiáše, která jsou vložena do úst samotného Krista: Iz 41,13-14.16.; Iz 44,22; Iz 46,4; Iz 47,6; Iz 54,7; Iz 57,16.18. Jsou to zřejmě ta místa, která Komenského povzbuzovala v jeho duchovním zápase. Komenský četl s vnitřním zaujetím starozákonní proroky a nacházel u nich, i v dalších knihách Bible, pro sebe hlubokou útěchu a velké povzbuzení, ale nejen pro sebe, ale i pro svoji zanikající církev a svůj zkoušený národ.

Komenský procházel duchovní zkušeností v čase zkoušek a utrpení. Jeho duchovní zkušenost se promítá do celého jeho pedagogického i věcnápravného díla. Tímto překonáním hluboké temné noci světlem naděje dochází u Komenského k novému pozitivnímu vztahu ke světu, který je spatřován v Božím světle. Z tohoto světa nemá věřící křesťan utíkat, ale má v něm aktivně působit k jeho nápravě a obnově podle původního Bohem daného záměru a jím určeného posledního cíle celkové jednoty, pokoje a harmonie. **Tomáš Butta**

Zprávy

Pozvánka do Kroměříže

Jedním z krásných míst, kam se dá při prázdninových putováních zavítat, je Kroměříž, zvaná též Hanácké Atény. Však jsou také zdejší arcibiskupský zámek a zahrady právem zapsány na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Pokud se sem vydáte v neděli, můžete s místní husitskou obcí prožít bohoslužby, které v Milíčově sboru (kde jinde než na Milíčově náměstí) začínají

v 10 hodin. Při té příležitosti si lze v předsáli sboru prohlédnout výstavu, která byla otevřena letos 8. května, kdy si náboženská obec připomněla na den přesně 100 let od svého státního schválení. Výstava s množstvím fotografií a dalších dokumentů z bohatého života farnosti zůstane ve sboru asi do podzimních měsíců a letní čas je jistě ideální pro její zhlédnutí.

Marcel Sladkowski

PRAŽSKÁ DIECÉZE
Cirkve československé husitské

vyhlašuje pro malé i velké
MALOVÁNÍ 2022 - 27. ročník
téma:

Jan Amos Komenský
430 let od narození „Učitele národů“

„Od mladosti, Bože, jsi mě vyučoval a já dosud oznamuji tvoje divy.“
Žalm 71, 17

Co můžete malovat?
Budovu školy, kostela, oblíbené učitele, duchovní, svoji rodinu, spolužáky, kamarády ... koho nebo co máte rádi a nosíte je ve svém srdci.
Kreslete také Bibli nebo nějaký příběh z Písma, přírodu, město či vesnici, kde bydlíte, prostě vše, co vás těší a přináší vám radost.
Malujte barevnými křídami na chodník, nebo klasicky na čtvrtky, techniku volte dle vlastního výběru, můžete zkusit i prostorovou tvorbu.

Fotografie svých výtvarů posílejte do 31. října 2022
na e-mailové adresy:
krasava.machova@seznam.cz
illy.machova@seznam.cz

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Výzva k bdělosti

Z textu Lukáš 12,35-40 si vypisujte písmenka podle následujícího klíče - první číslo značí verš, druhé udává slovo v tomto verši a třetí znamená písmeno v daném slovu. Postupujte po sloupcích.

40,2,1	40,2,2
36,5,4	36,2,2
37,15,4	40,5,5
35,4,4	38,9,6
39,5,5	36,7,5
37,1,3	38,1,2
39,13,1	37,3,8
35,2,1	

(Řešení z minulého čísla: Mějte se na pozoru před každou chamtivostí.)
Jana Krajčířiková

Koncert účastníků XXIX. kurzu varhaníků a zpěváků v Dobrušce

Malebné město Dobruška se ve dnech 5. - 13. 8. 2022 stává místem setkání varhaníků a zpěváků naší církve. Jejich několikadenní úsilí bude představeno veřejnosti na závěrečném koncertě, který se uskuteční v Dobrušském Husově sboru v pátek 12. 8. od 18 hodin. V pestrém programu zazní v podání účastníků kurzu varhanní skladby, sólové i sborové písně různých staletí, zazní i písně J. A. Komenského. Vstupné dobrovolné. Srdečně zve k hojně účasti Zdeněk Kovalčík, celocírkevní kantor a vedoucí kurzu

Broumovský klášter láká na oblíbené Noční hrané prohlídky

Klášter Broumov si pro návštěvníky v letním období připravil několik specialit. Jsou jimi Noční prohlídky kláštera, které se konají každou červencovou a srpnovou středu. Opravdovým zážitkem a tahákem pro děti i dospělé jsou však kostýmované Noční hrané prohlídky. Ty zahrnují prostory klasického prohlídkového okruhu a prostory klášterního sklepa. Tematicky jsou Noční hrané prohlídky zaměřeny na tajemnou Ďáblovu bibli, která je k vidění na prohlídkovém okruhu během července a srpna. Jedinečné dílo, které podle legendy sepsal s pomocí ďábla hříšný mnich za jedinou noc, váží 75 kg a měří na výšku téměř jeden metr. Příběh největšího světového rukopisu, který spatřil světlo světa ve zdech podlažického kláštera, je od dávných časů protkáno mnoha neznámými. Co říkají prameny a kde už začíná legenda? Přijďte to zjistit sami!

Noční hrané prohlídky je možné navštívit vždy v pátek a v sobotu po celý červenec a srpen, poslední se odehrají v pátek 2. a v sobotu 3. září. Noční hrané prohlídky začínají vždy ve 21 hodin, trvají zhruba hodinu a půl a je nutné je rezervovat předem na pokladně prohlídkového okruhu na telefonním čísle 733 739 726 či na prohlidky@klasterbroumov.cz. Vstupné je 250 korun pro dospělého a 210 korun pro děti.

Kromě prohlídek kláštera probíhají po celé léto v areálu broumovského kláštera kulturní akce, jako jsou výstavy v Dětské galerii Lapidárium, Galerii Dům a klášterní zahradě. Rovněž je možné navštívit open air divadelní představení Klicperova divadla v klášterní zahradě nebo pravidelné koncerty v sérii ArtCafé, jež se konají v sálu Kreslírna nebo v klášterní zahradě. Podrobnosti ke kulturnímu programu je možné najít na webu v kalendáři akcí.

V klášteře Broumov je také možné se ubytovat v Domě hostů, který je vybudován v bývalých mnišských celách. Prosté vybavení bývalých cel je uklidňující a je vhodné pro jednotlivce, páry i rodiny s dětmi. Blízkost klášterní restaurace U Tří růží i Café Dientzenhofer zajišťuje všem návštěvníkům kláštera dostatečný komfort a možnost užívat si barokní památku i blízkou kulturní krajinu.

www.krestandnes.cz

Rekreace na statku v Maleticích

Nabízíme apartmá ve staročeském statku v malebné vesničce Maletice na břehu Blanice. 5000 Kč (týden pro rodinu s 1-2 dětmi). Kontakt: Marie Lamrová, tel. 774 503 142, email: lamrovamarie@seznam.cz.

Martin Tlustý

Z ekumeny

SYNODA 2021 - 2023

Text národní syntézy Synody o synodalitě

Na Velehradě se 6. července 2022 uskutečnilo Národní synodální setkání, kterým vyvrcholila národní fáze synodálního procesu Synody o synodalitě: Společenství, spoluúčast, poslání. Přinášíme finální text národní syntézy, do kterého byly zapracovány rovněž připomínky vzešlé z tohoto velehradského setkání.

Závěrečný text je strukturován do tří částí (společenství; spoluúčast; poslání). Obsahuje mnoho pozitivních, ale i kritických myšlenek, které hledají odpovědi na otázku: Jak prožívat církev opravdu synodálním způsobem, tedy jako společný závazek a spoluzodpovědnost? Hovoří se o komunikaci v církvi, v jednotlivých farnostech, komunikaci biskupa vůči farnostem, ale i mezi křesťanskými církvemi navzájem a s občanskou společností. V textu se mimo jiné uvádí, že dialog by neměl být pouze vylisováním, ale nasloucháním toho druhého. Je kritizován klerikalismus, který je vnímán jako forma nadřazenosti a používání mocenských nástrojů, a jeho odmítnutí tedy znamená novou příležitost pro přijetí všech, kteří se cítí být na okraji církve nebo kterým vadí nedostatek transparentnosti a kompetentního rozhodování v církvi.

Důležitým tématem syntézy je otázka spoluúčasti a spoluzodpovědnosti všech pokřtěných v místní církvi (v diecézi a ve farnosti). S tím souvisí potřeba změny v životě a vedení místních společenství. Kněz ve farnosti nemusí být „specialista na vše“, ale mělo by dojít k nastavení forem spolupráce a spoluúčasti tak, aby se mohla rozvinout rozmanitost darů Ducha svatého celého Božího lidu. Právě tento krok je vnímán jako efektivní reakce na pasivitu značné části členů církve.

V textu se reflektuje také role žen v církvi s tím, že by v rozhodovacích a poradních funkcích v místní církvi měly ženy mít své místo se specificitou svého úhlu pohledu, zkušenosti a charismatu.

Syntéza shrnuje samozřejmě také základní poslání církve, což je předávání radosti z Evangelia všem lidem celého světa, poselství naděje a Boží lásky, k čemuž je dle výpovědi účastníků potřeba přizpůsobit prezentaci ze strany církve. V opačném případě hrozí, že se její vlastní terminologie stane nesrozumitelnou, a proto možná bez hlubšího odůvodnění odmítnou.

Celý text a další informace na www.cirkev.cz

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Matoušová, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklama: tel. 220 398 117

